Debattredaktör: Eva Skog
08-619 24 39, debatt@dagen.se

SEBASTIAN IBSTEDT

Astronomen Johannes Kepler såg vetenskapen som ett sätt att lovprisa Gud och såg ett samband mellan hur mycket kristna förstod om skapelsen och hur djup deras lovsång var, skriver Sebastian Ibstedt.

FOTO: NATE RAYFIELD

Forskare, ta Gud på allvar!

Ett kristet perspektiv på tillvaron hjälper oss att se bortom de begränsade frågor som vetenskapen kan uttala sig om, skriver Sebastian Ibstedt.

O store Gud, när jag den värld beskådar, som du har skapat med ditt allmaktsord. Då brister själen ut i lovsångsljud, o store Gud.

Carl Bobergs psalm beskriver hur förundran över skapelsen blir en lovsång till dess skapare. Historiskt har detta varit ett vanligt förhållningssätt till nya vetenskapliga upptäckter.

Astronomen Johannes Kepler såg vetenskapen som ett sätt att lovprisa Gud och såg ett samband mellan hur mycket kristna förstod om skapelsen och hur djup deras lovsång var. Kan vetenskapen även i dag föra oss närmare skaparen?

VINTERNATTENS stjärnhimmel gör det lätt att ana spåren av en skapare, och bilderna från det nya James Webb-teleskopet har hänfört både forskare och allmänhet. Högupplösta bilder på en kosmisk barnkammare där stjärnor föds och galaxer kolliderar ger oss nya kunskaper om universum.

Vi har fått en skymt av hur universum kan ha sett ut för 13 miljarder år sedan, inte långt efter dess första ögonblick. Ingen vet hur stort universum är men vissa beräkningar indikerar 100 miljarder ljusår i diameter, andra betydligt större. Vi kan bara observera en bråkdel av detta.

Varför är universum så stort? Ibland sägs att om Guds syfte med skapelsen är att göra ett habitat för oss människor skulle det räcka med ett mycket mindre universum, vårt nuvarande är ett onödigt slöseri med stjärnor. Ibland tas detta som ett argument för att Gud inte har varit inblandad i universums tillblivelse.

Men kanske behöver kosmos vara så stort för att människan ska kunna finnas till? Enligt olika beräkningar krävs tre generationer av stjärnor för att bilda de ämnen som är nödvändiga för mänskligt liv och en högteknologisk civilisation. Detta tar ungefär nio miljarder år, och som av en händelse var det just då jorden kom till, då rätt förutsättningar för liv fanns.

Eftersom universum expanderar kontinuerligt innebär dess höga ålder att det måste vara väldigt stort. Universums storlek verkar alltså direkt hänga samman med möjligheten till mänskligt liv och civilisation.

Förutom att göra mänskligt liv möjligt finns himlarymderna till för att visa på Guds storhet. "Han bestämmer stjärnornas mängd, han nämner dem alla vid namn" skriver psalmisten.

Att tala om resursslöseri är relevant endast när man har begränsade resurser, men här talar vi om en allsmäktig Gud som med skaparglädje och kreativitet bjuder in oss att upptäcka och förundras över skapelsen, för att därigenom förstå något av Skaparens "eviga makt och gudomliga natur", som Paulus skriver.

DEN ATEISTISKA biologen Ursula Goodenough har berättat hur hon tittade upp mot himlen en stjärnklar natt och fylldes av skräck när hon reflekterade över alltings förgänglighet: "Jag fylldes av en dyster tomhet varje gång jag tänkte på vad som hände i kosmos eller djupt inne i atomen. Så jag ansträngde mig för att inte tänka på sådana saker."

> **Ibland sägs att om Guds syfte med skapelsen är att göra ett habitat för oss människor skulle det räcka med ett mycket mindre universum, vårt nuvarande är ett onödigt slöseri med stjärnor.**

Hur annorlunda är inte den kristna synen på skapelsen! Samme Gud som skapat universum har skapat oss var och en och bryr sig om oss. Den kristna tron erbjuder ett sätt att se på världen som uppmuntrar utforskning och vetenskap.

Ursula Goodenoughs bror, nobelpristagaren John Goodenough, har en helt annan syn på vetenskap än sin syster. I en intervju i Dagens Nyheter 2018 förklarade han den kristna synen på vetenskap: "Som forskare ärar vi skaparen genom att försöka förstå skapelsen och hur den fungerar. Det finns inget mer realistiskt sätt att hedra och ära skaparen än genom vetenskapliga undersökningar."

Den kristna tron ger en teoretisk grund för att bedriva vetenskap. En viktig orsak till att den moderna vetenskapen uppstod i det medeltida Europa var nämligen att människor förväntade sig att naturen följer lagar, och de förväntade sig att naturen följer lagar därför att de trodde på en rationell och trofast lagstiftare.

Men ett kristet perspektiv på tillvaron tillför något ytterligare – den hjälper oss att se bortom de begränsade frågor som vetenskapen kan uttala sig om. Nobelpristagaren Peter Medawar skrev: "Att det finns en gräns för vetenskapen framgår tydligt av dess oförmåga att besvara barnsligt enkla frågor som rör de stora livsfrågorna: 'Hur kom allting till?', 'Varför är vi här?'. 'Vad är meningen med livet?' ... Det är till metafysiken, skönlitteraturen och religionen vi måste vända oss för att få svar på dessa frågor."

Genom tron på Gud kan vi förstå varför världen är begriplig och varför våra hjärnor verkar vara så väl anpassade för att förstå den. Men vi ser också att verkligheten är så pass mångfacetterad och komplex att vi behöver flera olika verktyg för att närma oss den. Den kristna tron ger oss dessa verktyg.

KRISTENDOMEN ÄR inte en vetenskaplig stoppkloss som ibland sägs. Den sätter vetenskapen i ett sammanhang där den blir meningsfull och därför är Guds existens inte vetenskapens slutpunkt utan dess startpunkt. Tron gör det också meningsfullt att ställa frågor som vetenskapen är oförmögen att svara på och genom den bjuds vårt förstånd in till en oändlighet av intellektuella äventyr. Därför förtjänar frågan om Guds existens att tas på allvar av forskare.

SEBASTIAN IBSTEDT,
läkare och mikrobiolog, ordförande i Svenska apologetiksällskapet